

Razgled po pravniških revijah.

Pravni vestnik (Trst) letnik 1923. *Dr. H. Tuma:* »O dokazovanju in razlogovanju.« (Str. 1.) Priznanju ne gre tolikšen pomen, kakor trdi to Lajovic v Slovenskem Pravniku 1922, gre pa preko tega članka in podaja tudi nasvete za revizijo civilnopravnega reda. *Dr. St. Lapajne:* »Haaški procesni dogovor.« (Str. 6.) Podaja poleg kratke razlage cit. dogovora tudi zadevne določbe zaščitne konvencije med Italijo in Jugoslavijo. — *Dr. M. Dolenc:* »Problem pogojne obsodbe v sodobnem zakonodajstvu.« (Str. 21.) Prinaša zgodovinski pregled in zakonito izvedbo tega instituta. — *Dr. M. Škerlj:* »Najvažnejše razlike med določbami avstrijskega občega meničnega reda in trgovinskega zakonika za kraljevino Italijo.« (Str. 25.) — *Dr. A. Skumovič:* »Neveljavnost holografne oporoke, podpisane samo s (krstnim) imenom.« (Str. 73.) — *Dr. St. Lapajne:* »Meddržavno zasebno pravo italijanskega »Codice civile.« (Str. 93.) — Ocenjuje in primerja določbe ital. o. d. z. z našim pravom in z osnutkom češkega in poljskega zakona. — *A. V.:* »Nešto iz oblasti pomorsko - pravne terminologije.« (Str. 106.) Kritične - terminološke opazke k »Pomorskemu vječniku«, ki ga je leta 1921 izdal Rudolf Cinić. — *A. K.:* »Nekaj pripomb k Neumannovemu komentarju civilnopravnega reda.« (Str. 115.) Popravlja nekatera izvajanja na straneh 1430, 1422, 441, 439 in 829 imenovanega komentarja. — *Dr. M. Dolenc:* »Kolektivna odgovornost za kazniva dejanja pa naše narodno pravo.« (Str. 184.) Kratek zgodovinski pregled in analiza tega kazenskopravnega instituta. **Dr. R. S.**

Čas (Ljubljana), letnik 1923. *Fr. Regally:* »Smrtna kazen.« (Str. 89.) Zgodovinski pregled, pregled zakonodaj in pisateljevo stališče. — *Dr. Iv. Žolger:* »Reparacijski problem in zasedba Porurja.« (Str. 265.) Zasedba Porurja je upravičena, Nemčija pa nima pravice, da bi se stavljala v bran zoper to zasedbo. — *Dr. Iv. Žolger:* »Jeli naša kraljevina nova ali stara država?« (Str. 379.) — *Dr. A. P.:* »Novi cerkveni zakonik in obrestovanje.« (Str. 395.) Dokazuje, da se tudi codex juris canonici glede obrestovanja ni postavil na drugačno stališče, kakršno je zavzemalo cerkveno pravo pred kodeksom. — *Dr. M. Dolenc:* »Kriminalni proces zoper Jezusa Krista v luči novejših pravnozgodovinskih raziskavanj.« (Str. 398.) Obširno in kritično poročilo o razpravah dr. I. Miliča »Golgata i pravo« in dr. G. Lipperta »Pilatus als Richter«. **Dr. R. S.**

Deutsche Juristen-Zeitung (Berlin). Letnik 1923 št. 23/24. Prof. Nawiaszky se bavi v stvarno pisanem članku de lege ferenda s poti in ciji federalističnega gibanja v nemški državi. — Informativno poroča Lindenau o vzajemnem delovanju kriminalistike in tistimi industrijskimi podjetji,

ki jim je smoter očuvanje lastnine. Novim težnjam je za zgled kolaboracija industrije s tehnično in zdravstveno vedo. — Upoštevajoč moderna stremeljenja zakonodavstva (na pr. v najemnem in službenem pravu) in stremeljenja širših (zlasti trgovskih in industrijalnih) krogov za nadomestovanjem rednega civilnega postopka s postopki, ki se končajo z razsodilom, in ozirajoč se na dejstvo, da se tudi v rednem civilnem postopku čedalje bolj intendirajo in množe poravnave, raziskuje *Darmstädter* vprašanje, ali gre prednost sodbi ali razsodišču in poravnavi. Zaključek: prednost gre sodbi, ker dosega le sodbna stanje miru med strankami in ker vpliva tudi preko poedinega spora na upoštevanje pravnega reda, udejstvovanega v sodnem izreku. (Prim. k temu čl. 10 Bahotičevega projekta, omenjenega v Sl. Pr. 1924 str. 30, op. 30, ki slove: »Sudija, koji vodi parnicu, neće u nikakvom slučaju pokušati, da nagodi stranke. On će moći jedino, da rediguje nagodbu, kad mu stranke izjave, da su se pogodile; ali u parnicima, čija vrednost prelazi sumu od 1000 dinara, sud neće nikad moći da rediguje nagodbu no će u slučaju, da se stranke nagode, one to prosto saopštiti sudu, koji će onda dati da se to zabeleži na zapisnik i prekinuće dalje vodjenje parnice.) — **Letnik 1924 št. 1/2.** Zanimata nas predvsem dva članka o izenostavljenju sodstva (*Düringer* in *Feisenberger*). Razvidna je iz njih vsebina daljnosežnega projekta bivšega just. ministra Schifferja. Načrt pozna troje instanc: okrajno, višje (trojica sodnikov) in državno sodišče (petorica). Iz ustroja so torej izločena deželna sodišča, kakor v Volkmarijevih predlogih (prim. Sl. Pr. 1924, str. 2, op. 84). Pri okrajnem sodišču sodi sodnik poedinec, preko 1000 M in o neimovinskih zahtevah pa skabinski senat. V prizivni in revizijski instanci so novi dokazi izključeni. Globa za trditve zoper boljše znanje. Pismeno obrazloženje sodbe le ob dopustno vloženi reviziji ali pa proti posebni pristojbini; obrazloženje revizijske sodbe samo, ako zanima javnost. Izbor med prizivom in revizijo; o slednji odloča državno sodišče. Prizivna in revizijska vsota 500 rentnih M. Sodnih počitnic ni. Rešitve temeljnih pravnih vprašanj po polnoštevilnem zboru državnega sodišča imajo za konsko moč; razglasiti jih je v drž. zakoniku. Porotniki odločajo o krivdi in kazni; sodnik je samo vodja razprave in se ne udeležuje sojenja. — V članku »Beamtenebau u. Justiz« kritizira *Lehmann* dotično naredbo od 27. okt. 1923. Najtehtnejši prigovor, ki velja tudi za naše redukcije, je pač ta, da se ni nadejati bistvenega zmanjšanja izdatkov (pomisliti je pokojnine, odpravnine, podpore brezposelnim itd.) in da izgubi država vendar delovno moč izločenih uradnikov. Pisec smatra utesnitev na log in dela za važnejše in nujnejše od utesnitve števila uradnikov. Graja zlasti hiperprodukcijo zakonov in naredb, kažoč na Tacitove besede *Corruptissima re publica plurimae leges*. Predlaga dvoinstančno sodstvo in primerno zlaganje oblastev. Celokupno sodstvo naj prevzame justica, torej tudi sodstvo specialnih (na pr. obrtnih, trgovskih, najemnih, poravnalnih, delavskih) sodišč odn. uradov. Mnogo zdravih misli, ki bi jih bilo treba upoštevati tudi pri nas. — V toplo napisanem

nekrologu se spominja prof. *Landsberg* dne 25. nov. 1923 v Bonnu v 71. letu zamrlega prof. *Zitelmanna*, tvorca epohalnega Meddržavnega zasebnega prava (2 zvezka 1897—1912). — K posnemanju izpodbuja poročilo o ustanovitvi »Zamenjalnice za znanstveno literaturo« pri pruski drž. biblioteki v Berlinu, ki je pri nji vsakomur moči zamenjati knjige, ki jih ne rabi več, za druge, ki so mu potrebne, a jih radi prevelikih stroškov ne more nabaviti. — Iz osebnih vesti posnemamo, da je praznoval 60 letnico prof. *Seckel* v Berlinu, in da je stopil slovit učenjak heideberške univerze prof. *Endemann* v pokoj.

Dr. G. K.

Razne vesti.

V Ljubljani, meseca marca 1924.

— (XXXIV. Redna glavna skupščina društva »Pravnik«) se je vršila dne 30. januarja 1924 v sodni palači. Otvoril jo je društveni načelnik g. dr. Majaron in po pozdravu naznanil dnevni red, ki je predpisan po pravilih za redno skupščino.

I. Namesto obolelega tajnika g. dr. Sajovica je prečital podnačelnik g. dv. svetnik Bežek nastopno letno poročilo odboro vo:

Slavna glavna skupščina!

Število članov našega društva se v preteklem letu ni bistveno spremenilo; koncem ravnokar zaključenega leta štejemo namreč 1 častnega člana in 590 rednih članov. Precejšnje število članov nam je pobrala v tem letu smrt na kosa in sicer so umrli: slavní pisatelj dr. Ivan Tavčar, prireditelj prvih izdaj zakonikov v slovenskem jeziku dv. sv. dr. Jakob Kavčič, dalje dv. sv. dr. Fran Vovšek, viš. dež. sod. svetnik Josip Sitter, sodnika Miroslav Schmidinger in dr. Ljudevit Zupin, notarski kandidat Elija Viljem Travn, dv. sv. dr. Martin Travner, odvetnik dr. Vladimir Serbec in pred kratkim dv. svetnik dr. Bogomil Senekovič. Mnogi izmed teh so bili izvrstni in zvesti sotrudniki našega glasila. Zato slava njihovemu spominu!

Tekoče posle je reševal odbor na osmih sejah; poleg tega je imel terminološki odsek dve seji.

Društvo je pristopilo v zadnjem času kot član pravkar ustanovljeni »Zvezi duševnih delavcev«; pri pripravljanih delih samih pa je odlično sodelovalo po načelniku dr. Majaronu in odborniku dr. Dolencu.

Lansko zimo smo priredili v Ljubljani celo vrsto prijateljskih sestankov. Namen teh sestankov je, omogočiti in gojiti tesnejše stike med posameznimi člani. Ti sestanki so se dobro obnesli. Vabimo pa ponovno na te sestanke vse člane, zlasti mlajše in najmlajše. Veliko število članov je zbralo društvo na lanskem izletu v Krškem (10. V. 1923). Bilo nas je tamkaj okoli 70, iz Zagreba pa je prihitelo okrog 80 članov tamošnjega Pravničkov društva. Videti je bilo, da je to število skoro preveliko za majhno mesto Krško. Ali na tem izletu je vzknila prva misel o skupnem zborovanju vseh jugoslovanskih pravnikov, misel, ki je naš odbor skozi